

Energi- og miljøkomiteen
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 Oslo

postmottak@stortinget.no

5. mars 2018

Vår ref. 529331/v2

Deres ref.

Innspill til sak om Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 93/2017 av 5. mai 2017 om innlemmelse i EØS-avtalen av rettsaktene som inngår i den tredje energimarkedspakken (Prop. 4 S (2017-2018)), 2) Endringer i energiloven (tredje energimarkedspakke) (Prop. 5 L (2017-2018)) og 3) Endringer i naturgassloven (tredje energimarkedspakke) (Prop. 6 L (2017-2018))

NITO er Norge største fagorganisasjon for ingeniører og teknologer med over 86 000 medlemmer. Vi er en frittstående fagorganisasjon og har medlemmer fordelt på alle sektorer og bransjer i arbeidslivet.

NITO er grunnleggende positiv til regionalt og europeisk samarbeid innen energisektoren. Dette er viktig med tanke på blant annet forsyningssikkerhet og kraftutveksling. Eksport av gass til Europa er dessuten en svært viktig inntektskilde for Norge. Vi mener Norge er tjent med å delta i det europeiske energimarkedet. Dessuten kan økt samarbeid bidra til å oppfylle klimamålene i Paris-avtalen. Norsk fornybar kraft kan spille en viktig rolle i overgangen fra fossil til fornybar energi i Europa.

Samtidig er prinsippet om nasjonal selvråderett over kritisk infrastruktur og norsk energiproduksjon- og distribusjon grunnleggende for NITO. Vi mener landets vannkraftressurser skal være i offentlig eie og forvaltes til beste for fellesskapet og storsamfunnet. NITO er dessuten opptatt av at de offentlige eierne gjennom et aktivt eierskap bruke sin innflytelse til å sikre kontinuerlig oppgradering, modernisering og utbygging av kraftforsyningen. Vi mener norske myndigheter skal ha selvstendig kontroll over alle avgjørelser med betydning for energitryggheten i Norge.

Energipakken vil innebære norsk deltagelse i ACER – EUs samarbeidsorgan for reguleringsmyndigheter innen energi. ACER skal fatte vedtak ovenfor den nyopprettede enheten Reguleringsmyndigheten for energi (RME). EU pålegger Norge å endre energiloven, slik at RME ikke kan instrueres av politiske myndigheter. Denne ordningen vil slik NITO vurderer det innebære svekket nasjonal kontroll over forvaltningen av våre kraftressurser.

Energipakkes «forordningen om grensekryssende krafthandel» legger opp til en begrensning i hvordan Statnett kan bruke sine inntekter. Statnett forvalter Norges sentralnett og kraftkabler til utlandet, og selskapets inntekter tilfaller fellesskapet i form av oppgraderinger av nettet og utjevning av nettleien. NITO ønsker ikke et regelverk som hindrer at denne bruken av flaskehalsinntekter videreføres. Flaskehalsinntektene skal fortsatt kunne benyttes til å redusere nettareffene, så vel som til vedlikehold og utbygging av det norske strømmettet.

NITO mener at alle utlandsforbindelser skal eies, driftes og reguleres av Statnett. Vi mener og at konsekvensen av kablene bør erfares og evalueres før det eventuelt gis konsesjon til nye utenlandskabler.

En viktig målsetting for EUs energipolitikk er fri flyt av kraft over landegrenser og å sikre lik pris på kraft i EUs energiunion. NITO er bekymret for at energiunionen vil bidra til at Norge importerer europeiske kraftpriser, og at vi dermed gir fra oss et viktig konkurransefortrinn for norsk industri.

NITO er ikke betrygget av Olje- og energiministerens forsikringer om at norsk energipolitikk i det all vesentligste vil ligge fast, og at Norge etter innlemmelsen av et harmonisert regelverk vil ha suverenitet over disponeringen av energiressurser og energipolitikken for øvrig. Statsråden peker på at prisene på strøm, bygging av infrastruktur og andre grunnleggende trekk ved markedsutviklingen ikke styres av ACER, og at kompetanse til å gi konsesjoner til anlegg for produksjon, omforming, overføring og fordeling av elektrisk energi fortsatt vil ligge hos nasjonale myndigheter. Utfordringer her vil likevel kunne oppstå i det det fattes vedtak som både direkte og indirekte får konsekvenser for nasjonal beslutningsmyndighet i forvaltningen av norsk energipolitikk. NITO er bekymret for at beslutningene som skal foretas i ACER, og deretter av ESA ovenfor Norges reguleringsmyndighet, er av så vidtrekkende betydning at det fratrukker norske myndigheter mulighet til å drive selvstendig politikkutvikling og myndighetsutøvelse innen energisektoren.

NITO er dessuten bekymret for rollen til NVE som uavhengig regulatormyndighet vil ha vis-a-vis norske myndigheter. Vi er ikke beroliget av statsrådets forsikringer om at NVE fortsatt vil være styrt av norsk lovgivning og må forholde seg til de politiske føringene som er nedfelt i gjeldende lover og forskrifter. Dette skaper et stort usikkerhetsmoment hva gjelder framtidig pålegg og endringer i lovverket. NITO mener dette i realiteten innebærer en reell myndighetsoverføring til et overnasjonalt organ og en begrensning i råderetten og den politiske styringen over energipolitikken

Gjennom EØS-avtalen har Norge vært en integrert del av EUs energipolitikk i over 20 år, og vårt energimarked er en del av et felles nordisk marked. NITO støtter EØS-avtalen, og er opptatt av gode handelsforbindelser til EU. Tilgang til det europeiske markedet for olje, gass, og industriprodukter er avgjørende for våre eksportrettede industrier. Vi er imidlertid bekymret for konsekvensene av denne konkrete forordningen og målsettingene i energiunionen. Vi frykter svekket nasjonal råderett over kraftsystemet, og konsekvensene både for industrien og forbrukere for øvrig.

Den reelle myndighetsoverføringen, kompleksiteten i saksområdet og ikke minst usikkerheten knyttet til både til videre utvikling av energiunionen og hvilken konsekvens tredje energimarkedspakke vil ha for Norges myndighetsutøvelse og politikkutvikling på selvstendig grunnlag er avgjørende for at NITO støtter kravet om at tilslutningen behandles etter Grunnlovens § 115, og at rettsaktene i tredje energimarkedspakke ikke innlemmes i EØS-avtalen.

NITO går imot tilslutningen til rettsaktene i tredje energimarkedspakke samt de foreslåtte endringene i energiloven og naturgassloven som følge av en slik tilslutning.

Med vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Steinar Sørli
Generalsekretær